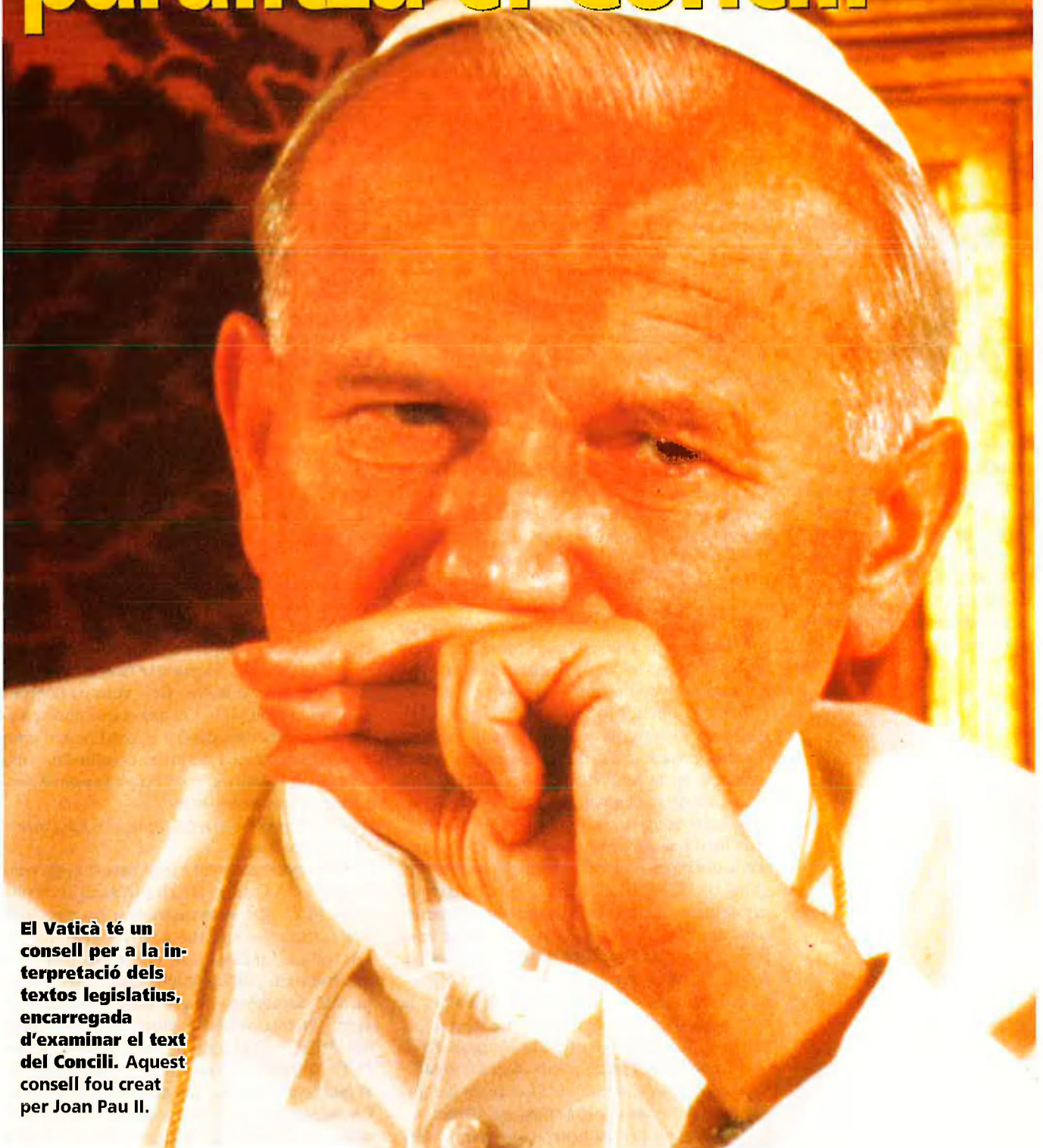

El silenci del Vaticà paralitza el Concili

El Vaticà té un consell per a la interpretació dels textos legislatius, encarregada d'examinar el text del Concili. Aquest consell fou creat per Joan Pau II.

A final de novembre, monsenyor Ramon Torrella, arquebisbe de Tarragona, va anar a Roma, al Vaticà. Entre els punts de l'agenda per a tractar als despatxos de la cúria, n'hi havia un d'important: saber l'estat en què es trobava el document de les conclusions del Concili Provincial Tarraconense, que els bisbes catalans redactat i enviat el mes de juliol al Vaticà, perquè la màxima autoritat eclesial hi donés el vist-i-plau (la *recognitio*, en llenguatge eclesiàstic). Havien passat més de cinc mesos, i no hi havia resposta de Roma, cosa que començava a neguitejar alguns estaments de l'església catalana, que esperaven que la *recognitio* vaticana arribés, a tot estirar, a final d'octubre. Les gestions del president de la Conferència Episcopal Tarraconense als pasadissos de Roma són guardades pel més pietós dels silencis, però se sap que Torrella va tenir, justament aquells mateixos dies, una greu pujada de tensió, que va obligar a hospitalitzar-lo. L'arquebisbe va estar internat més d'una setmana a la clínica Gemelli de la capital romana. Pot ser coincidència, o mala sort, tot i que també hi ha qui especula si entre les causes de la sobtada hipertensió no hi havia els possibles entrebancs del document dels bisbes catalans en algun despatx del Vaticà. Després de sortir de la clínica Gemelli de Roma, l'arquebisbe va tornar a Tarragona, però els metges l'han obligat a un descans absolut de dos mesos. Aquests dies de Nadal els ha passats, com ja solia fer, a casa el seu germà, a Barcelona.

El fet és que, sis mesos després d'haver-se clausurat el concili de l'església catalana, encara no ha arribat la resposta de Roma. La jerarquia eclesiàstica catalana no hi dóna importància, i assegura que és "normal" que el Vaticà trigui a donar la *recognitio*, perquè la burocràcia de la Santa Seu és tradicionalment lentíssima. Però hi ha estaments eclesiàstics catalans, sobretot relacionats amb el concili de l'any passat, que s'han mostrat inquietos per aquest retard. Així recorden que els treballs del concili, desenvolupat al Casal Borja de Sant Cugat, van durar cinc mesos, del 21 de gener al 4 de juny, i en canvi, el Vaticà necessita més de sis mesos per a donar el vist-i-plau a les conclusions. Alguns dels membres conciliars recorden, en aquesta línia, les paraules del bisbe auxiliar de Barcelona, Pere Tena, que en un moment delicat del Concili va dir "Roma també som nosaltres". Allò que no s'entén ara, segons aquest sector, és que Roma tingui el document més de sis mesos. Des dels nivells jeràrquics superiors neguen que pugui haver-hi dificultats pel contingut del document. És més, asseguren que ja ha rebut el vist-i-plau i que només li falten alguns tràmits de caràcter tècnic.

Després de sis mesos el document de resolucions del Concili Català que els bisbes van enviar a Roma encara no ha arribat a Catalunya amb el vist-i-plau del Vaticà. La llarga espera aixeca inquietud en diversos sectors eclesials catalans per si Roma objecta a un document fins ara gelosament guardat i al qual EL TEMPS ha tingut accés.

Calculen que el document és a punt d'arribar a Catalunya i per això ja s'han fixat un calendari de treball. Els bisbes catalans tenen prevista una reunió conjunta els dies 31 de gener, 1 i 2 de febrer. Entre els punts de l'ordre del dia hi ha l'estudi del document rebut, amb les propostes que el Vaticà hi hagi pogut afegir, i dissenyar la posta en marxa del post-concili. Aquest és el termini fixat pels bisbes, però l'interrogant sobre on para el document i què hi pot haver afegit o tocat el Vaticà no té encara resposta.

El laberint del Vaticà. El document redactat pels bisbes, que recull les conclusions del concili, fou enviat el mes de juliol a un dels "ministeris" del govern del Vaticà, la Congregació de Bisbes. Aquesta instància és la que va distribuir-lo a les congregacions del Vaticà encarregades d'inspeccionar les matèries de la seva competència. Així, el document ha estat examinat per gairebé totes, entre elles la Congregació de la Doctrina de la Fe, que presideix el cardenal Ratzinger, la de Litúrgia i Culte, la de Religiosos, la del Clergat i la de Seminaris, Ensenyament i Catequesi. Els treballs de les congregacions ja han estat lliurats a la Congregació dels Bisbes, que ha de coordinar-los i sintetitzar-los.

Fins aquí, aquest és el recorregut ja seguit pel document, com ho han confirmat fonts coneixedores del les gestions. Josep M. Guix, bisbe de Vic, va poder parlar a principi de desembre amb monsenyor Mejías, membre de la Congregació de Bisbes. Aquest, com ens ha asseverat Josep M. Guix mateix, va afirmar que el document ja havia passat per totes les congregacions i que havia rebut el vist-i-plau. Amb tot, les congregacions hi havien fet un seguit de consideracions que la congregació ha recollit en forma de propostes, i que acompanyaran el document quan torni a Catalunya. Les propostes són suggeriments o indicacions als bisbes catalans a l'hora de fer-ne l'aplicació, per més que no són vinculants, i per tant, cada bisbe podrà decidir què en fa. Però el document de conclusions del Concili català, després de passar per la Congregació dels Bisbes encara ha de recórrer unes quantes instàncies més, algunes d'elles també vaticanes. I és aquí que hi ha l'ensopec.

El tercer nivell de l'administració vaticana que ha d'examinar el document dels bisbes catalans és el Consell per a la Interpretació dels Textos Legislatius. Cap de les fonts eclesiàstiques consultades ha pogut confirmar si el document havia passat aquesta instància. Aquest consell fou creat expressament per Joan Pau II amb la constitució apostòlica sobre el funcionament de la cúria romana, anomenada "Pastor Bonus" i té per

ARXIU

El Concili va cloure els seus treballs el 4 de juny de 1995. Sis mesos després encara no ha arribat del Vaticà el vist-i-plau.

missió de vetllar que tots els nous textos de l'església s'adeqüin a les seves lleis. Com assenyala l'article 157 d'aquesta constitució apostòlica, el Consell examina el text –en aquest cas el document de resolucions del concili català– sota el doble aspecte de coherència amb les “lleis universals” i de “correcció terminològica i conceptual”. Tal com ha explicat a aquesta revista Jaume Riera, canonista i jutge eclesial de Barcelona, “la *recognitio* no és un mer tràmit o formalisme, sinó un acte de potestat de règim de la Santa Seu absolutament necessari perquè cap text tingui valor”, com indica la “Pastor Bonus”.

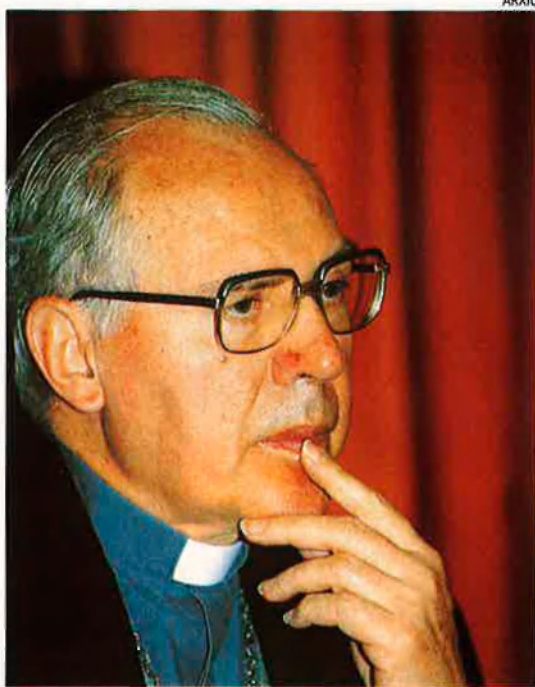
Quan surti del Vaticà, fet que, abans de tancar aquesta edició de la revista, cap font de l'església catalana no havia pogut confirmar–, el document amb les conclusions del Concili Català, acompanyat de les propostes annexes del Vaticà, serà enviat al nunci espanyol de la Santa Seu, Lajos Kada. Algunes fonts no oficials asseguren que el document ja l'hi han enviat, però que s'ha encallat al despatx del nunci perquè se n'ha anat a fer vacances a Hongria. Un cop en mans del nunci, el document serà lliurat al president de la Conferència Episcopal Espanyola, Elías Yanes, i aquest, finalment el passarà al seu “propietari”, l'arquebisbe de Tarragona, Ramon Torrella, president de la Conferència Episcopal Tarraconense. La hipòtesi que el document sigui al despatx de Torrella, i que aquest no l'hagi obert perquè està malalt, s'ha de descartar del tot. El mateix arquebisbat ho ha desmentit.

Un document 'retocat'. El document que van enviar els bisbes el mes de

juliol de l'any passat al Vaticà recull les 170 propostes aprovades que van sortir de les sessions del Concili. Tot i ser conclusions conegudes, els bisbes van decidir de no fer-les públiques a l'espera que el Vaticà hi donés el vist-i-plau definitiu. EL TEMPS ha tingut accés al text original redactat pels bisbes, abans de passar per Roma.

El text, titulat simplement "Resolucions" i signat pel Concili Provincial Tarraconense, presenta molt poques variacions. Els bisbes, a l'hora de redactar-lo van respectar el text aprovat pels membres conciliars, i van afegir-hi un prefaci. Les variacions foren de matís, i només algunes propostes foren redactades de nou, si bé recollint l'esperit del primer text. Però el tema segon del document, relatiu a la celebració dels sagraments, va ser redactat novament pel bisbe Pere Tena, que abans de ser bisbe havia treballat al Vaticà, a la Congregació del Culte. El nou redactat divergeix clarament quant a la celebració del sagrament de la penitència. Textualment demana a les comunitats cristianes que "revisin la manera de celebrar aquest sagrament, per tal d'adaptar-se a l'actual disciplina de l'Església", una petició que no sortia en el text dels membres conciliars.

El tema primer, "Anunciar l'Evangelí a la nostra societat", el tercer, "La sol·licitud pels més pobres i marginats", i el quart, "La comunió eclesial i la coordinació interdiocesana de les nostres esglésies" van ser enviats a Roma sense modificacions significatives. Algunes modificacions són d'ordre més "diplomàtic". Així, per exemple, on deia "Conferència Episcopal Tarraconense" (CET), els bisbes van optar en molts casos per "cada bisbat" o "els bisbes". Això és perquè oficial-

La jerarquia eclesiàstica catalana desmenteix que les resolucions del concili hagin tingut cap entrebanc al Vaticà. Ramon Torrella, arquebisbe de Tarragona, fou l'impulsor del concili.

ment, pel Vaticà, la CET no existeix jurídicament. És una forma "alegal" d'organització de l'església catalana. El Vaticà la tolera per tradició, però només reconeix la Conferència Episcopal Espanyola. Aquestes darreres setmanes, membres del Concili havien manifestat la seva preocupació pel retard del Vaticà a donar la *recognitio*: que no fos degut als continguts del tema primer del document. Concretament hi havia el temor que les propostes 1 i 2, que apel·len al pluralisme de la societat catalana i demanen una acció de l'església coherent amb aquesta situació, no fos "retocat" pel Vaticà. Si es confirmava que el retard és degut a simples motius tècnics o burocràtics, difícilment podríem pensar en cap "retoc" dels continguts. Els punts més delicats són les afirmacions sobre la secularització i el pluralisme de la societat catalana, que valoren positivament "l'absència de pressió religiosa o irreligiosa per part dels estats", amb un sentit de tolerància generalitzada i la convicció que l'Església no ha de dominar el món, i reconeixen que això "significa pèrdua d'influència social i de poder". Seguint aquesta línia, els autors demanen que l'Església tingui "un profund respecte envers tots aquells qui no comparteixen les nostres conviccions", i en forma d'autocrítica, demana perdó "pels fets que els cristians hem dut a terme quan ens hem mostrat incomprensius, intolerants, excloents o violents amb opcions diferents de les nostres". Tot i el desmentiment de la jerarquia catalana, fins que no arribi el text del Vaticà no es podrà saber realment si tots aquests continguts s'han preservat íntegrament.

Finalment, la *recognitio* també haurà d'avaluar o no la decisió, inclosa en el document dels bisbes, d'impulsar una coordinació més estreta entre les diòcesis catalanes i d'avançar "decididament cap a l'obtenció de la corresponent personalitat jurídica", de la qual és mancada la Conferència Episcopal Tarraconense, embrió de la futura Conferència Episcopal Catalana. El Concili va aprovar la proposta de creació d'una comissió especial per a estudiar aquest capítol. La proposta també va ser recollida pel text que encara ronda, perdut, pels inacabables passadissos del Vaticà. **Pere Martí / Francesc Romeu**

EL DETALL

En quina llengua el Vaticà reconeixerà el Concili?

Els bisbes catalans van enviar al Vaticà dos exemplars del text de les resolucions del Concili Provincial Tarraconense. L'un en català i l'altre en espanyol. Segons Jaume Riera, expert en dret canònic, la correcció terminològica i conceptual de Roma només podrà ser sobre un dels dos textos. Això fa que hom es demani si la llengua reconeguda serà la pròpia del Concili o no. El bisbe de Solsona, Antoni Deig, en una conferència pronunciada al CIC el 26 d'octubre de l'any passat ja expressava públicament la seva preocupació. La solució podria haver estat de recórrer a la tradició, i enviar al Vaticà el text en llatí, una llengua morta, i que per tant no pot molestar ningú. Seria curiós que s'aprovés el text de les resolucions del Concili en una llengua que no fos la que el mateix document estableix: "El Concili -de manera semblant a com van fer repetidament els concilis provincials des del s. XVI- referma l'ús del català com a llengua pròpia de l'Església a Catalunya: en la litúrgia, en la predicació, en la catequesi... Aquesta norma general és d'aplicació a qualsevol església, capella o oratori".

P. M. / F. R.